

HIS1400 – Nyere historie fra ca. 1800 til vår tid, særemne

John Peter Collett

Fra embetsmannsetos til profesjonssamfunn – kunnskapshistorie fra 1813-1900

Temaet for dette særemnet er kunnskapseliter og deres betydning for det norske samfunnet gjennom 1800-tallet. Det naturlige startpunktet er ikke 1814, men 1813, nemlig året Det Kongelige Frederiks Universitet startet sin undervisning. Norges selvstendighet i 1814 åpnet for en ny rolle for universitetsutdannede embetsmenn, i det som Jens Arup Seip har døpt «embetsmannsstaten». Embetsmennene ble de dominerende innenfor statsstyret, - både i regjeringen, Stortinget og forvaltningen. Emnet ser nærmere på hva grunnlaget var for denne dominerende posisjonen. Vi ser videre på hvordan kunnskapselitens rolle endres i takt med endringer på det politiske plan – med gjennombruddet for parlamentarismen som et sentralt tema. Som følge av at kunnskap får ny og bredere anvendelse i samfunnet, som grunnlaget for en aktiv og «moderne» stat der vitenskapelig innsikt legges til grunn, skal vi se at kunnskapseliten mister sin dominerende politiske maktposisjon.